

Ayaz, N., Kaplan, D. (2020). Meral uğurlu tarafından icra edilen “bir elif çekti yine” eser örnekleminde kullanılan süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz. *ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCES*, 5 (2), 212-230. DOI: <https://doi.org/10.31811/ojomus.836960> - [Araştırma Makalesi](#)

Geliş Tarihi: 07/12/2020

Kabul Tarihi: 29/12/2020

MERAL UĞURLU TARAFINDAN İCRA EDİLEN “BİR ELİF ÇEKTI YİNE” ESER ÖRNEKLEMİNDE KULLANILAN SÜSLEME VE İCRA TEKNİKLERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Nuran AYZ Deniz Kaplan***

ÖZ

Klasik Türk Müziği eserleri, nota kullanımının yaygınlaşmasından önce meşk usulü ile icra edildiği için, hafızada kaldığı kadarıyla icracıların üslup farklılıklarına göre şekillenmiştir. Günümüzde ise notalar yalnızca yol gösterici olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle eser icra edebilmek için nota araç olarak kullanıldığından icra ve nota arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. İcra esere kendi üslubunu ve icra tekniklerini katarak nota dışına çıkmaktadır. Bu süsleme elemanları ve icra teknikleri Batı müziğinde değiştirici işaretler ve nota farklılıkları ile belirtilmektedir. Bu nota sistemi Türk Müziği notasyon sisteminde kullanılmamaktadır. Yapılan bu çalışmada hem icracının okumuş olduğu eserde icra sırasında yapmış olduğu teknik farklılıklar belirlenerek nota üzerinde gösterilmiş hem de belirtilen bu değiştirici işaretlerin icra sırasında nasıl ve ne sıklıkla yaptığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada; Klasik üsluptaki kadın ses icracılarının önemli temsilcilerinden Meral Uğurlu tarafından icra edilen “Bir elif çekti yine” adlı eseri; kendi sesinden dikte edilip notaya alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Müziği, İcra, Üslup ve Tavrı, Süslemeler.

* Selçuk Üniversitesi, Dilek Sabancı Devlet Konservatuarı, Doktor Öğretim Görevlisi, nayaz@hotmail.com ORCID: 0000-0002-4252-5580

** Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, denizkpln@gmail.com ORCID: 0000-0002-7584-3147

**AN ANALYSIS DEALS WITH THE ORNAMENTS WHICH USED
IN SAMPLE OF MUSICAL WORK "BİR ELİF ÇEKTİ YİNE"
PERFORMED BY MERAL UĞURLU**

ABSTRACT

As classical Turkish Music works were performed in a mesh with the way of practice before the usage, of notes becomes widespread, as far as it remains in memory, they have taken form according to the differences of the performers' style. Today notes are used only as a pathfinder. Therefore, since the note is used as a tool to perform works, differences arise between the execution and the note. The performer goes off-note by add his own style and enforcement techniques to the work. These ornamental elements and execution techniques are indicated by changing signs and note differences in Western music. This note system is not used in the Turkish Music notation system. In this study, the technical differences made by the performer during the execution were determined and shown on the note and it was tried to determine how and how often these modifier marks were made during execution. In this research; "He pulled an elif again", performed by Meral Ugurlu, one of the important representatives of female voice performers in classical style; it is dictated from its own voice and noted.

Keywords: Classical Turkish Music, Performance, Style and Attitude, Decorations.

1. GİRİŞ

Klasik Türk müziği nota yazım sistemlerinin kullanılmadığı dönemlerde, geleneğin aktarılmasında en etkili yöntem olan meşk sistemi ile eser öğretimi yapılarak, geçmişten günümüze aktarılması sağlanmıştır. Nota kullanımının yaygınlaşmasının ardından da bu sistem devam ederek eser aktarımında önemini korumuştur.

Meşk üstatlarından ders almak için her şeyden önce iyi bir müzik kulağına ve güzel bir sese sahip olunması gerektiğini ifade eden (Behar,2019: 66) a göre; Klasik Türk müziği öncelikli olarak bir ses musikisi olmuştur. Yani esas malzemesi insan sesidir. İnsan sesinin en mükemmel musiki aleti olduğu bilinci her dönemde çok yaygın olmuştur. İnsan sesi, dolayısıyla her zaman ona eşlik eden sazlardan daha önemli addedilmiştir. Mevcut ve çalınan repertuar bile bunu açıkça göstermektedir (Behar,1993: 20- 88).

Klasik Türk müziği ses icrasında geçmişten günümüze kadar yapılmış olan icralar dikkate alındığında meşk sisteminin bir bütünü olan üslup ve tavır kavramı önem kazanmıştır. İcra edilecek olan eserde; bestenin formu, güftesi ve makamı, usulünü de bozmadan icracının kendi estetik anlayışını da katarak en doğru şekilde icra edilmesi amaçlanmaktadır.

Üslup: Bir müzikçiye, bir çağa ya da bir ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme ve söyleyiş özelliğidir (Sözer,2005:728). Başka bir tanıma göre: Sanatkarın kendi yaratıcı bireysel deyişini yansıtmasıdır. (Say, 2005: 491). Üslup, sanatın her dalında, eğitici-öğrenci ilişkisine yönelik olarak, eğiticinin dizinin dibine oturarak, öğrendiğini aktarma bilinciyle ve sahip olunan bu aşk ile kazanılır. Eser; güfte anlamıyla bütünleşip gereken vurgular yapılarak, doğru diksiyon ve artikülasyon ile bir bütün olarak düşünülerek seslendirilmelidir (Ayaz, 2020: 89).

Arapça bir kelime olan Tavır kelimesinin anlamı ise; hal, eda, gidiş, davranış demektir (Develioğlu, 2013: 1214). İcra edilecek eser, eksiksiz notaya alınmış olsa bile icracının yorumu ile az da olsa farklılık gösterebilir. İcraya renk katması adına eserin usulünü ve üslubunu bozmadan yapılan ve küçük nota yazımları ile kendinden önce ya da sonraki notadan değerini alan kısa değere sahip olan notalara süsleme notası denmektedir (Kaçar, 2009: 13).

İnsan sesiyle yapılan süslemelerin elde edilmesi, enstrüman üzerinde yapılan süslemelerden bile daha zor ve çetrefilli olmaktadır. Hançerenin kıvraklık özelliğine bağlı olarak yapılan süslemeler, enstrümanın yaptığına göre daha az belirgin, hatta çok kere süsleme olduğu dahi vurgulanmadan yapılmış bir süsleme olarak algılanabilir (Özbilen-Ayangil, 2007: 7).

Batı müziğinde notalar sözlü ve çalgı müziğinin birebir uygulandığı araçlardır. Ancak Musikimizde sade, sadece belli başlı küçük süslemelerin yazıldığı ve icra edilenin dışında bir müzik yazısı bulunmaktadır. İcra edenin usulünü bozmaksızın kendi üslubunu ve dil kıvraklığını katarak çeşitli süsleme elemanları kullanmış ancak Türk Makam Müziği nota sisteminde bu elemanlar çoğunlukla yer almamıştır. Süsleme elemanlarını ve değiştirici işaretleri notalarında kullanan bazı besteciler olsa da çoğunlukla sade yazım mevcuttur (Ayaz, Sevinç, Turgay, 2018: 1687).

Araştırmada süsleme elemanlarının icra sırasında kullanımının ne şekilde yapıldığı ve notadaki orijinal hali ile farkının ne olduğunu belirlemek amacı ile Meral Uğurlu tarafından icra edilmiş olan “Bir Elif Çekti Yine” adlı eser kendi sesinden dikte edilerek notaya alınmıştır. Notaya alınan eserde icracının kullanmış olduğu süsleme elemanları ve icra teknikleri tespit edilmiş ve nota üzerinde gösterilmiştir.

Bu araştırma; icracıların eser okurken yapmış olduğu süslemelerin ve icra tekniklerinin yazılı bir şekilde anlatımı için kaynak niteliğinde bir örnek olması planlanarak yapılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

**Meral Uğurlu tarafından icra edilen “bir elif çekti yine “eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz**

Eser icra edebilmek için nota araç olarak kullanıldığından icra ve nota arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmak amacı ile Türk Makam Müziği icrasında ekol olarak kabul edilen icracıların teknik olarak yaptığı tüm üslup ve tavır farklılıklarının notada gösterilmesi amaçlanmalıdır. Bu araştırmada Meral Uğurlu'nun eser icrasında sıklıkla kullanmış olduğu süsleme elemanları ve icra teknikleri belirlenerek yazılı bir şekilde ortaya çıkartılmıştır. Türk Müziği nota sisteminde Batı Müziği nota sistemi gibi tüm tekniklerin yazılı olarak kullanılması amacı ile bu araştırma önem taşımaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türk Makam Müziği nota ve icra farklılığının belirlenmesi ve icrada yapılan tekniklerin nota üzerinde değiştirici işaretlerle gösterilip yazılması, yapılacak yeni çalışmalara katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bilindiği gibi nitel araştırma yöntemi gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Bu yöntemden hareketle Meral Uğurlunun seslendirmiş olduğu bir eser yazılı ve sözlü kaynakları taranarak kendi sesinden notaya alınmış, kullandığı süsleme elemanları ve icra teknikleri nota üzerinde gösterilmiştir. Nota üzerinde gösterilen süslemeler ve değiştirici işaretler Batı müziği ve Türk müziği alan araştırması sonucunda en doğru şekilleri bulunup karşılaştırma yapılarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler yorumlanarak bulgular bölümünde sunulmuştur.

3. BULGULAR

Meral Uğurlunun icrasında sıklıkla kullanmış olduğu süsleme elemanları ve icra teknikleri şu şekilde anlatılabilir:

SÜSLEME ELEMANLARI (TEKNİKLERİ)

Çarpma

Süs işaretlerinden sayılan çarpma, genellikle bir pes veya tiz sesin esas sese çarptırılmasıdır ki, küçük bir nota halinde esas notaya ince bir bağla bağlanarak gösterilir. Esas notaları bir perdeden daha uzak notalar arasında da çarpma olabilir (Öztuna, 1969: 141).

Aşağıdaki görselde çarpma örneği gösterilmiştir.

The image shows a musical notation example for 'Çarpma' (ornamentation). It consists of two parts: 'Değerini Kendinden Önceki Notadan Alan' (Taking its value from the previous note) and 'Değerini Kendinden Sonraki Notadan Alan' (Taking its value from the next note). The notation is presented in two staves: 'Yazılış' (written) and 'İcrâ' (performance). The 'Yazılış' staff shows a sequence of notes with a small note (the ornament) attached to the main note. The 'İcrâ' staff shows the performance of these notes, with the ornament being played as a separate note before the main note.

Şekil 1. Çarpma (Durgutlu, 2013)

Glissando (Artikülasyon) tekniği

Kelime anlamı "KAYDIRMAK", kaydırarak okuma tekniklerinden olan glissando seslerin birbirinin ardı sıra hızla üretmesi durumudur. Fransızca da glisser, İngilizce de toslide, kısaltılmış yazımı ise "gliss" ile gösterilmektedir (Say, 2005: 225).

Aşağıdaki görselde glissando örneği gösterilmiştir.

Meral Uğurlu tarafından icra edilen “bir elif çektii yine “eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz

The image shows a musical score for a piece in 8/4 time. The top staff is labeled 'Seslendirilen' (Sounded) and the bottom staff is 'Yazılan' (Written). The melody starts with a glissando (g.) on the first note, followed by a piano (p.) dynamic and vibrato (vib.) on the second note. The lyrics are 'Öm rüm ce... o saf aşk... kı... nı... kal'. The score includes triplets (3) and vibrato (vib.) markings.

Şekil 2. Glissando (Özbilen, Ayangil:2016).

Şekil 2. Yesari Asım Arsoy'un seslendirdiği Kürdîlîhicazkâr Şarkı “Ömrümce o saf aşkıni kalbimde yaşatsam” icrasından notaya alınmıştır (Özbilen, Ayangil: 2016).

Portamento (it. Portamento di voce)

Ses sanatında seslendirme sırasında bir perdeden ötekine sesi süzerek kaydırmayla geçiş yapmak demektir. İki perde arasında bir çeşit bağlantılı geçiş sağlayan portamento hafif bir gırtlak halinde, sesi kesintiye uğratmaksızın sesleri bağlayarak uygulanır. Fransızca da port de voix, Almandada portament' dir. Küçük “p” ile gösterilir (Say,2005,s.435).

Aşağıdaki görselde portamento örneği gösterilmiştir.

The image shows a musical score for a piece in 9/4 time. The top staff is labeled 'Seslendirilen' (Sounded) and the bottom staff is 'Yazılan' (Written). The melody features a portamento (p.) marked with a red arrow and a small 'p' above it. The lyrics are 'Fâ riğ ol... man...'. The score includes glissando (g.) markings and a red line indicating the portamento effect.

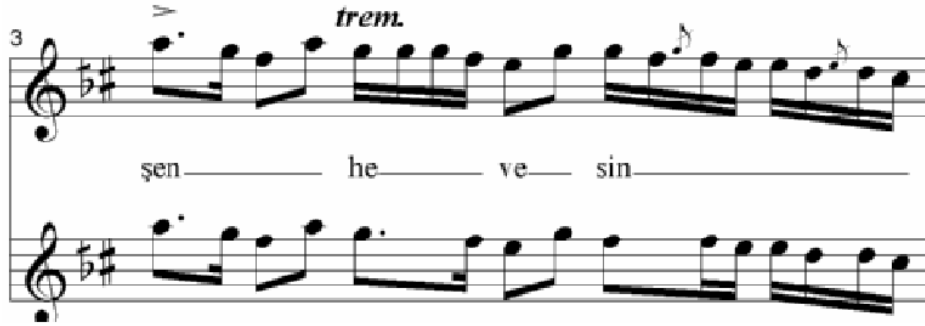
Şekil 3. Portamento (Özbilen, 2007).

Tremolo (fr. Balancement, ger. Bebung, it. tremolo, tremoletto, trillo) (İcra Tekniği)

Tremolo bir notanın çok küçük değerlere bölünerek tekrarlanmasıdır (Öztuna, 1976, s.261). Tril'den farkı başka bir ses ile ilişkisinin olmaması sadece tek nota

üzerinden yapılmasıdır *vet*, *trem* gibi kısaltmalarla ifade edilir (Özbilen, 2007:19).

Aşağıda ki görselde tremolo örneği gösterilmiştir.

Şekil 4. Tremolo (Özbilen, 2007).

Vibrato (fr. *plainte*, *flattement*, *languueur*, *aspiration*, *tremblement mineur*, *tremblement sans appuyer*, *pince*, *battement*; ger. *bebung*, *schwebung*) (İcra tekniğidir)

Sesin düzenli titreşimi olan vibrato, sesin volüm ve renk kalitesindeki düzeyinde değişme olmadan yapılan süslemelerdir (Sabar,2008, s.122). *vib.* Şeklinde ifade edilmektedir.

Aşağıdaki görselde vibrato örneği gösterilmiştir.

Şekil 5. Vibrato (Özbilen, Ayangil: 2016).

Şekil 5. Yesari Asım Arsoy'un seslendirdiği Kürdîlîhicazkâr Şarkı "Ömrümce o saf aşkını kalbimde yaşatsam" icrasından notaya alınmıştır (Özbilen, Ayangil: 2016).

Tril

Esas nota ile onun alt ya da üst komşu sesinin, süratle tekrar edilmesinden oluşan bir süsleme tekniğidir. “tr” sembolü ile gösterilmektedir. Süsleme notanın süresi kadar devam eder. Tril uzun süre üzerine konulduğunda, sembolün yanına trilin uzayacağı kadar kırık çizgiler konulur (Özçelik, 2002:89).

Trillerin icra edilme biçiminde hız / hareket unsurunun önemli bir rolü vardır. Tril bütünüyle ağırca başlayabilir ve giderek hızlanabilir. Bu teknik, parlaklığı azaltmakla birlikte, süslemenin anlamlılığını artırır. Tril aniden susturulup, bir etki edilmeye çalışılabilir (Özbilen, 2007 :22).

Aşağıdaki görsel de tril örneği gösterilmiştir.

Şekil 6. Tril (Kaçar, 2005)

Vurgu (Markato)

Melodinin belli notalarının öne çıkartılarak bir etki yaratılması yolunda başvuru olan bir süsleme biçimidir. Vurgular icracı tarafından genellikle grupettolarını ilk notalarına veya ezgi gurupları içerisinde diğerlerinden daha yüksek (tiz) frekansta olan notalara yapılan vurgu şeklinde görülür. Nota üzerinde “>” le gösterilir (Özbilen, Ayangil: 2016).

Aşağıdaki görselde analizi yapılan eserden vurgu örneği gösterilmiştir.

Şekil 7. Vurgu (Özbilen, Ayangil: 2016).

Şekil 7. Nerkis Hanım'ın seslendirdiği Hüzam "Sükunlu geçer ömrüm" icrasından notaya alınmıştır (Özbilen, Ayangil: 2016).

Meral Uğurlu tarafından icra edilen "bir elif çektı yine" eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz

MUHAYYER ŞARKI
BİR ELİF ÇEKTİ YİNE

YÜRÜK SEMAİ HACI SADULLAH AĞA

Ah bir e lif çek di yi ne si ne me ca nan bu ge ce
vay Ah bir e lif çek di yi ne si ne me ca
nan bu ge ce vay a man ey a man ey
a man ey a man ey a man a man si ne me ca
nan bu ge ce yar bu ge ce vay S A Z Ah kan de ak
şam la ya cak ol me hi ta ban bu ge ce vay
Ah kan de ak şam la ya cak ol me hi ta ban bu ge ce
vay a man ey a man ey a man ey a man ey
a man a man ol me hi ta ban bu ge ce
yar bu ge ce vay S A Z Ah a yın on dör dü gi bi

Şekil 8. Bir elif çektı yine Notası

dün ge ce mec lis de i di vay S A Z Ah a yın on
dör dü gi bi dün ge ce mec lis de i di
vay a man ey a man ey a man ey
a man ey a man a man dün ge ce mec
lis de mec lis de i di vay S A Z Ah pek sa ril
di ba na ol ser vi hi ra man bu ge ce
vay Ah pek sa ril di ba na ol
ser vi hi ra man bu ge ce vay
a man ey a man ey a man ey
a man ey a man a man ser vi hi ra
man bu ge ce yar bu ge ce vay (SON)

Meral Uğurlu tarafından icra edilen "bir elif çektı yine "eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz

1891

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ NO:1380

MUHAYYER YÜRÜK SEMÂİ
USÛL: YÜRÜK SEMÂİ BİR ELİF ÇEKDİ YİNE SİNEME CÂNÂN BU GECE MÜZİK: HACİ SÂDULLAH AĞA

AH BİR E_LİF ÇEK_Dİ Yİ_NE Sİ_NE_ME CÂ_ NÂN BU GE_ CE VAY AH BİR E_LİF
AH PEK SA_RİL_Dİ BA_NA_OL SER_Vİ_Hİ_ RÂ_ AH PEK SA_RİL_
AH KAN_DE_AK_ ŞAM_LA_YA_CAK OL_ME_Hİ_TÂ_ AH KAN_DE_AK_
NÂN BU GE_ CE VAY AH BİR E_LİF
MÂN AH PEK SA_RİL_
BÂN AH KAN_DE_AK_
ÇEK_Dİ Yİ_NE Sİ_NE_ME CÂ_ NÂN BU GE_ CE VAY
Dİ BA_NA_OL SER_Vİ_Hİ_ RÂ_ MÂN
ŞAM_LA_YA_CAK OL_ME_Hİ_TÂ_ BÂN
A_ MAN EY A_ MAN EY A_ MAN EY
A_ MAN EY A_ MAN A_ MAN Sİ_NE_ME CÂ_
SER_Vİ_Hİ_ RÂ_ NE ME CÂ_
OL ME_Hİ_TÂ_ ME_Hİ_TÂ_ VAY (SON) VAY
NÂN BU GE_ CE YÂR BU GE_ CE VAY (SON) VAY
MÂN AH A_YIN_ÖN_ DÖR_DÜ_Gİ_Bİ DÜN GE_ CE MEC_
BÂN AH A_YIN_ÖN_ DÖR_DÜ_Gİ_Bİ DÜN GE_ CE MEC_
LİS_ DE İ_ Dİ VAY LİS_ DE İ_ Dİ VAY

Şekil 9. Bir elif çektı yine Notası

1894

A. MAN EY A. MAN EY A. MAN EY
A. MAN EY A. MAN A. MAN DÜN GE. CE MEC.
LİS. DE MEC. LİS. DE İ. Di VAY

(saz.)
stuna

BİR ELİF ÇEKDİ YİNE SİNEME CÂNÂN BU GECE
PEK SARILDI BANA OL SERV-İ HİRÂMÂN BU GECE
AYIN ONDÖRDÜ GİBİ DÜN GECE MECLİSDE İDİ
KANDE AKŞAMLAYACAK OL MEH-İ TÂBÂN BU GECE?

VEZNİ: Feriâtün / ferîlâtün / ferîlâtün / ferîlün

ELİF ÇEKMEK: Elif harfi gibi ince uzun yara açmak
SİNE: Göğüs
SERV-İ HİRÂMÂN: Salınan servi
KANDE: Nerede
MEH-İ TÂBÂN: Ayın ondördü gibi güzel sevgili

Meral Uğurlu tarafından icra edilen "bir elif çektii yine "eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz

Tablo 1.

Meral uğurlu tarafından icra edilen "bir elif çektii yine "eser örnekleminde kullanılan süsleme ve icra teknikleri

Süsleme Teknikleri	Ölçü Sayısı	Kaç Kez Kullanıldığı
	64	5
	1,2,6,20,25,39,44,58,63	4
Vibrato	21,26,40,45,59	2
	11,12,13,14,19,30,31,32,42,43,49,51,52,57,68,69,70,72	1
Portamento	1,11,12,15,17,18,24,29,30,31,33,37,47,48,52,53,56,62,67,68,69,71,74,75	1
Glissando	8,28,34,42,48,53,61,66,72	1
	50	5
Çarpma	69	4
	1,2,4,9,12,28,42	1
Tremolo	3,5,8,14,27,52,54	1
Tril	16,60,65	1
Vurgu	9,11,12,17,30,42,47,49,52,68	1

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Klasik Türk müziğinin önemli kadın ses sanatçılarında Meral Uğurlu, klasik tavrıda okuyuşu ve üstün perde hakimiyetiyle yeni yetişecek olan icracılara örnek bir icracıdır.

Meral Uğurlu'nun icrasındaki tavır ve üslup özelliklerini ortaya çıkarmak ve kullanılan süsleme elemanlarını ve kullandığı icra tekniklerini göstermek amacıyla, Hacı Sadullah Ağa'ya ait olan, "Bir Elif Çekti Yine" adlı eser analiz edilmiştir.

Eserin icrasına yönelik yapılan dikte ve analiz doğrultusunda çıkan sonuçlar hem nota yazımı ile desteklenmiş hem de tablolaştırılmış, kullanılmış olan süsleme elemanlarından, vibrato, glissando, portamento, tril, tremolo gibi tekniklerin içerisinde vibratoyu daha sık olarak kullandığı tespit edilmiştir. Vibrato tekniğinden sonra en sık kullanılan süslemeler ve ses teknikleri sırasıyla tabloda da gösterildiği gibi portamento, glissando, çarpma, tremolo, tril ve vurgu'dur.

Sonuç olarak eserde kullanılan süsleme tekniklerinin, nota üzerinde gösterilmesiyle birlikte nota ile icra arasında farklılıkları ortaya koyarak, icracıların eser okurken yapmış olduğu teknik açıdan mümkün olan ancak notada yer almayan süsleme tekniklerinin, başka icracılar tarafından örnek alınması ve okunması için notada belirtilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Kullanılan bu süslemeler ve icra tekniklerinde Batı müziğinde enstrüman ve ses icrasında notadaki aynısını yapmakla mümkün olurken, Türk müziği saz ve ses icrasında nota ve icra arasında ortaya çıkan farklılıkları yazılı bir kaynak olmadığı için ayırt etmek zor olmaktadır.

Bu araştırma; Türk Müziği ses ve saz icrasında ekol haline gelmiş usta yorumcuları, en kaliteli ve net icraları seçilerek kendi sesinden ve sazından icraları dikte edilerek eserlerin notalarının değiştirici işaretler ile yazılması konusunda çalışma yapılması açısından bir öneri oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

- Ayaz, N., Sevinç, S., Turgay N.Ö. (2018). *Türk Makam Müziğinde Süsleme Elemanlarının Kullanımının Ses Eğitiminde Uygulanabilirliği*. Cilt 6, Sayı 31, DOI: 10.7816/ulakbilge-06-31-05, S 1687-1720.
- Ayaz, N. (2020). Münir Nurettin Selçuk İcrasında Süslemeler Üzerine İnceleme. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 44, S. 88-98.

**Meral Uğurlu tarafından icra edilen “bir elif çekti yine “eser örnekleminde kullanılan
süsleme ve icra teknikleri üzerine bir analiz**

- Behar, C. (1993). *Zaman, Mekan, Müzik*. İstanbul: Afa Yayıncılık.
- Behar, C. (2019). *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Durgutlu, M. (2013). *Sözlü Türk Musikisinde Solist İcra Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma: Münir Nureddin Selçuk, Alaeddin Yavaşca ve Bekir Sıtkı Sezgin 'in Üslup Açısından Benzerlik ve Farklılık* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Develioğlu, F. (2013). *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi.
- Kaçar, G. (2005). *Geleneksel Türk Sanat Müziğinde Süslemeler ve Nota Dışı İcralar*. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 25, sayı 2, 215-228.
- Kaçar, G. Y.(2009). *Türk Müsiki Üzerine Görüşler*. Ankara: Maya Akademi Yayın ve Dağıtım.
- Öztuna, Y. (1969). *Türk Musikisi Ansiklopedisi (Cilt 1)*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Öztuna, Y. (1976). *Türk Musikisi Ansiklopedisi (Cilt 3)*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Özçelik, S. (2002). *Batı Müziği Yazısında Süslemeler*. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 22, Sayı 3, 77-91.
- Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sabar, G. (2008). *Sesimiz, Eğitimi ve Korunması*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Sözer, V. (2005). *Müzik Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Turgay, N. Ö. (2007). *Fasıl Şarkcılığı Açısından Türk Makam Müziğinde Süslemeler* (Sanatta Yeterlilik Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Turgay, N. Ö., Ayangil, R. (2016). *Fasıl Müziği İcrasında Nota Dışı Farklılıklar*. *Rast Müzikoloji* Dergisi. Cilt 4, sayı 1, s.1165-1184. [Doi:10.12975/rastmd.2016.04.01.00073](https://doi.org/10.12975/rastmd.2016.04.01.00073)

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

During the periods when classical Turkish music note writing systems were not used, works were carried out with the mesh system, which is the most effective method of transferring tradition, and it was transferred from past to present. After the spread of the use of notes, this system continued and maintained its importance in the transfer of works. According to (Behar, 2019:66), who stated that first of all, a good musical ear and a beautiful voice should be had in order to learn from the masters of the mesh; Classical Turkish music has been primarily a sound music. In other words, the main material is the human voice. The awareness that the human voice is the most perfect musical instrument has been very common in every period. The human voice is therefore considered more important than the reeds that always accompany it. Even the current and stolen repertoire clearly shows this (Behar, 1993:20-88). Considering the performs performed in classical Turkish music audio from the past to the present, the concept of style and attitude, which is a whole of the mesh system, has gained importance. In the work to be performed; The form, customs and authority of the composition are intended to be performed in the most accurate way by bringing the performer's own aesthetic understanding without disturbing the procedure.

Style: Technical, color, formatting and ning specific to a music player, an era or a country (Sözer, 2005:728). According to another recognition: it reflects the artist's own creative individual saying. (Say, 2005: 491). The style is earned in all branches of art for the educational-student relationship, sitting at the bottom of the trainer's index, with the awareness of conveying what he has learned and with this love that is owned. The work is; it should be voiced by in whole by inseturing and making the necessary emphasis and considering it as a whole with the right diction and articulation (Ayaz, 2020:89). The Arabic word "attitude" means; state, eda, departure, behavior (Develioglu, 2013: 1214). The work to be performed may differ slightly with the interpretation of the performer, even if it is

taken on a complete note. In order to add color to the execution, the notes that are made without disturbing the procedure and style of the work and have a short value that receives its value from the small note writings and the note before or after it are called ornamental notes (Kaç, 2009:13). Obtaining decorations made with human voice is even more difficult and complicated than the decorations made on the instrument. Decorations made depending on the liveness of the dagger can be perceived as an ornament made without emphasizing that the instrument is less pronounced than what it does, or even that it is decorated many times (Özbilen-Ayangil, 2007:7).

In Western music, notes are tools in which spoken and instrument music is applied one-on-one. However, there is a music writing in our Music that is simple, only certain small decorations are written and other than what is performed. The performer used various ornamental elements by including his own style and language liveness without breaking the procedure of the work, but these elements were mostly not included in the Turkish Makam Music note system. Although there are some composers who use ornament elements and modifier marks in their notes, mostly plain writing is available (Ayaz, Joy, Turgay, 2018:1687). In order to determine how the decoration elements were used during the execution and what the difference was with the original version of the note, the work "An Elif Pulled Again", which was performed by Meral Ugurlu, was dictated from his own voice and taken to note. In the work taken to the note, the ornamental elements and execution techniques used by the performer were identified and shown on the note. This research; it was planned to be a source example for the written narration of the decorations and enforcement techniques made by the performers while reading the work.

2. Method

Since the note is used as a tool in order to perform the work, it should be carried out to show in the note all the stylistic and attitude differences made by the performers who are considered as ekol in the execution of Turkish Makam Music

in order to eliminate the differences between the execution and the note. In this research, the ornamental elements and execution techniques that Meral Ugurlu often used in the execution of the work were determined and revealed in writing. This research is important in the Turkish Music note system with the aim of using all techniques such as Western Music note system in writing.

3. Findings and Results

Meral Ugurlu, one of the important female voice artists of classical Turkish music, is an exemplary performer for the performers who will be newly trained with their reading in classical manner and superior screen domination. In order to reveal the attitude and style characteristics of Meral Ugurlu's execution and to show the ornament elements used, the work "An Elif Pulled Again" belonging to Haci Sadullah Agha was analyzed. In line with the analysis carried out for the execution of the work, the results were tabled and it was determined that vibrato was used more frequently in techniques such as vibrato, glissando, portamento, trill, tremolo. The most commonly used decorations and sound techniques after vibrato technique are portamento, glycendo, multiplication, tremolo, trill and emphasis, respectively, as shown in the table.

As a result, the decoration techniques used in the work reveal the differences between the note and the execution by showing them on the note, and the importance of specifying the ornamental techniques that the performers made while reading the work, which are technically possible but not included in the note, are indicated in the note for sampling and reading by other performers.